

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΟΚ) αριθ. 2672/88 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 26ης Ιουλίου 1988

σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 3 της συνθήκης σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών μεταξύ επιχειρήσεων που αφορούν τα ηλεκτρονικά συστήματα κράτησης θέσεων στις υπηρεσίες αεροπορικών μεταφορών

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας,

τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 3976/87 του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 1987 για την εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 2,

Μετά τη δημοσίευση του σχεδίου του παρόντος κανονισμού⁽²⁾,

Μετά από διαβουλεύσεις με τη Συμβουλευτική Επιτροπή Συμπράξεων και Δεσποζουσών Θέσεων στις Αεροπορικές Μεταφορές,

Εκτιμώντας ότι:

- (1) Με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 3976/87, η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εφαρμόζει, με κανονισμό, το άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την παροχή υπηρεσιών αεροπορικών μεταφορών.
- (2) Οι συμφωνίες για την από κοινού αγορά, ανάπτυξη και λειτουργία των ηλεκτρονικών συστημάτων κράτησης θέσεων που αφορούν τα ωράρια, τις κρατήσεις θέσεων και τις εκδόσεις εισιτηρίων από τους αερομεταφορείς, είναι δυνατόν να περιορίζουν τον ανταγωνισμό και να επηρεάζουν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.
- (3) Τα ηλεκτρονικά συστήματα κράτησης θέσεων (ΗΣΚ) μπορούν να προσφέρουν χρήσιμες υπηρεσίες στους αερομεταφορείς, στους ταξιδιωτικούς πράκτορες και στους ταξιδιώτες, επιτρέποντας την άμεση πρόσβαση σε ενημερωμένα και λεπτομερή στοιχεία, ιδίως σχετικά με τις δυνατότητες πτήσεων, τους διάφορους ναύλους και την ύπαρξη θέσεων. Μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για την κράτηση θέσεων και, σε ορισμένες περιπτώσεις, για την έκδοση εισιτηρίων και καρτών επιβίβασης, διευκολύνοντας έτσι τον επιβάτη να προβαίνει, με βάση πλήρη στοιχεία στις επιλογές που ανταποκρίνονται στις ανάγκες του με τον βέλτιστο τρόπο. Πάντως, για να προκύψουν τα οφέλη αυτά, τα ωράρια των πτήσεων και οι ναύλοι

πρέπει να παρουσιάζονται κατά τον πληρέστερο και τον πλέον αμερόληπτο δυνατό τρόπο.

- (4) Η αγορά των ΗΣΚ είναι τέτοια ώστε λίγες μεμονωμένες ευρωπαϊκές επιχειρήσεις μπορούσαν να πραγματοποιήσουν μόνες τους τη σχετική επένδυση και τις απαιτούμενες οικονομίες για να είναι ανταγωνιστικές έναντι των ήδη υπαρχόντων συστημάτων. Η συνεργασία στο πεδίο αυτό πρέπει, συνεπώς, να επιτρέπεται. Κατά συνέπεια, πρέπει να χορηγηθεί απαλλαγή κατά κατηγορίες συμφωνιών που προβλέπουν τέτοια συνεργασία.
- (5) Η συνεργασία αυτή δεν πρέπει να δίνει στις μητρικές μεταφορικές εταιρείες τη δυνατότητα να δημιουργούν αθέμιτα πλεονεκτήματα για τον εαυτό τους και να νοθεύουν έτσι τον ανταγωνισμό. Είναι, συνεπώς, αναγκαίο να εξασφαλίζεται ότι δεν υφίστανται διακρίσεις μεταξύ των μητρικών εταιρειών και των συμμετεχόντων μεταφορέων όσον αφορά, ειδικότερα, την πρόσβαση στο σύστημα και την ουδετερότητα της εμφανιζόμενης στην οθόνη εικόνας. Η απαλλαγή κατά κατηγορίες πρέπει να υπόκειται σε όρους που εξασφαλίζουν ότι όλοι οι αερομεταφορείς μπορούν να συμμετέχουν στα συστήματα, χωρίς διακρίσεις όσον αφορά την πρόσβαση, την εικόνα, τις παρεχόμενες πληροφορίες και τα τέλη. Επιπλέον, για να διατηρηθεί ο ανταγωνισμός σε μια ολιγοπωλιακή αγορά, οι συνδρομητές πρέπει να μπορούν να αλλάζουν σύστημα μετά από σύντομη προειδοποίηση και χωρίς να υφίστανται κυρώσεις, ενώ οι πωλητές των συστημάτων και οι αερομεταφορείς δεν πρέπει να ενεργούν με τρόπο που ενδέχεται να περιορίζει τον ανταγωνισμό μεταξύ των συστημάτων.
- (6) Σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3976/87, ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται αναδρομικά στις συμφωνίες που υφίστανται κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του, εφόσον πληρούν τους προβλεπόμενους από αυτόν όρους απαλλαγής.
- (7) Σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3976/87, ο παρών κανονισμός πρέπει επίσης να εξειδικεύει τις συνθήκες υπό τις οποίες η Επιτροπή μπορεί, σε μεμονωμένες περιπτώσεις, να άρει το ευεργέτημα της κατά κατηγορίες απαλλαγής.
- (8) Οι συμφωνίες που απαλλάσσονται αυτομάτως βάσει του παρόντος κανονισμού, δεν χρειάζεται να κοινοποιούνται σύμφωνα με τον κανονισμό αριθ. 17 του Συμβουλίου⁽³⁾. Εντούτοις, όταν υπάρχουν δάσιμες αμφιβολίες, οι επιχειρήσεις μπορούν να ζητούν από την Επιτροπή να δηλώνει κατά πόσον οι εν λόγω συμφωνίες συμβιβάζονται με τον παρόντα κανονισμό.

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. L 374 της 31. 12. 1987, σ. 9.

⁽²⁾ ΕΕ αριθ. C 138 της 28. 5. 1988, σ. 6.

⁽³⁾ ΕΕ αριθ. 13 της 21. 2. 1962, σ. 204/62.

- (9) Με τον παρόντα κανονισμό δεν θίγεται η εφαρμογή του άρθρου 86 της συνθήκης,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Απαλλαγή

Σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης και με την επιφύλαξη των όρων που προβλέπονται στα άρθρα 3 έως 10 του παρόντος κανονισμού, το άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης κηρύσσεται ανεφάρμοστο στις συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, που αποβλέπουν σ' έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους στόχους:

- α) αγορά ή ανάπτυξη ΗΣΚ από κοινού ή
- β) σύσταση επιχείρησης που ενεργεί ως πωλητής συστήματος για την εμπορία και λειτουργία ενός ΗΣΚ ή
- γ) ρύθμιση της προσφοράς μέσω διανομής από τον πωλητή του συστήματος ή από τους διανομείς.

Η απαλλαγή εφαρμόζεται μόνο έναντι των ακόλουθων υποχρεώσεων:

- i) υποχρέωση αποχής από την άμεση ή έμμεση συμμετοχή στην ανάπτυξη, εμπορία ή λειτουργία άλλου ΗΣΚ,
- ii) υποχρέωση του πωλητή συστήματος να ορίζει συγκεκριμένες μητρικές μεταφορικές επιχειρήσεις ή συμμετέχοντες αερομεταφορείς ως διανομείς έναντι όλων ή ορισμένων από τους συνδρομητές σε συγκεκριμένη περιοχή της κοινής αγοράς,
- iii) υποχρέωση του πωλητή συστήματος να παραχωρεί σε διανομέα αποκλειστικά δικαιώματα για την προσέλευση του συνόλου ή μέρους των συνδρομητών σε συγκεκριμένη περιοχή της κοινής αγοράς και
- iv) υποχρέωση του πωλητή συστήματος να μην επιτρέπει σε διανομείς να πωλούν μέσα διανομής που διαθέτουν άλλοι πωλητές συστημάτων.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού:

«Ηλεκτρονικό σύστημα κρατήσεων» (ΗΣΚ), είναι το σύστημα με υπολογιστή που περιέχει πληροφορίες για τα δρομολόγια των αερομεταφορέων, τους ναύλους, την ύπαρξη θέσεων και τις συναφείς υπηρεσίες, και μέσω του οποίου δίνεται η δυνατότητα κράτησης θέσεων, έκδοσης εισιτηρίων ή και τα δύο.

«Μέσα διανομής» είναι τα μέσα που προσφέρει ένας πωλητής συστήματος για την παρουσίαση στοιχείων σχετικά με τα δρομολόγια του αερομεταφορέα, τους ναύλους, τις δυνατότητες κρατήσεων, για τη διενέργεια κρατήσεων ή την έκδοση εισιτηρίων ή και τα δύο, για την παροχή κάθε άλλης συναφούς υπηρεσίας.

«Διανομέας» είναι η επιχείρηση που έχει εξουσιοδοτηθεί από τον πωλητή συστήματος για την παροχή μέσω διανομής στους συνδρομητές.

«Μητρική μεταφορική εταιρεία» είναι ο αερομεταφορέας που είναι πωλητής συστήματος ή ο οποίος, άμεσα ή έμμεσα, διαθέτει ή ελέγχει, μόνος του ή από κοινού με άλλους, έναν πωλητή συστήματος.

«Συμμετέχων μεταφορέας», είναι ο αεροπορικός μεταφορέας, ο οποίος έχει συνάψει συμφωνία με πωλητή συστήματος για την παρουσίαση των προγραμμάτων των πτήσεών του, των ναύλων του και των διαθέσιμων θέσεων ή για την πραγματοποίηση κρατήσεων και την έκδοση εισιτηρίων μέσω του ΗΣΚ για την παροχή στο κοινό υπηρεσιών αεροπορικής μεταφοράς. Στο μέτρο που μια μητρική μεταφορική εταιρεία χρησιμοποιεί τα δικά της μέσα διανομής ενός ΗΣΚ, θεωρείται ως συμμετέχων μεταφορέας.

«Συνδρομητές» είναι οι επιχειρήσεις πλην των συμμετεχόντων μεταφορέων, που χρησιμοποιούν, βάσει σύμβασης ή άλλης ρύθμισης με πωλητή συστήματος, το ΗΣΚ για την παροχή υπηρεσιών αεροπορικής μεταφοράς στο κοινό.

«Πωλητής συστήματος» είναι η επιχείρηση που εξασφαλίζει τη λειτουργία ενός ΗΣΚ.

Άρθρο 3

Πρόσβαση

1. Ο πωλητής συστήματος οφείλει να προσφέρει, μέσα στα όρια της διαθέσιμης χωρητικότητας, σε κάθε αερομεταφορέα την ευκαιρία να καταστεί συμμετέχων μεταφορέας. Ο πωλητής συστήματος δεν πρέπει να απαιτεί την αποδοχή συμπληρωματικών όρων υποχρεώσεων οι οποίες, από τη φύση τους ή σύμφωνα με τα συναλλακτικά ήθη, δεν είναι συναφείς με τη συμμετοχή σε ΗΣΚ.
2. Τα μέσα διανομής που προσφέρονται από έναν πωλητή συστήματος πρέπει να διατίθενται σε όλους τους συμμετέχοντες μεταφορείς, χωρίς διακρίσεις.
3. Ο συμμετέχων αερομεταφορέας έχει το δικαίωμα καταγγελίας της σύμβασης την οποία έχει συνάψει με τον πωλητή συστήματος χωρίς οικονομικές συνέπειες, κατόπιν προειδοποίησης που δεν υπερβαίνει του έξι μηνες και δεν παράγει αποτελέσματα πριν από το τέλος του πρώτου έτους ισχύος της σύμβασης.

Άρθρο 4

Εικόνα

1. Οι συμμετέχοντες μεταφορείς δικαιούνται να παρουσιάσουν τις ώρες δρομολογίων τους, τους ναύλους και τις διαθέσιμες θέσεις, στην οριζόμενη ως ουδέτερη εικόνα. Η εικόνα αυτή δεν συνεπάγεται διακρίσεις, ιδίως όσον αφορά τη σειρά παρουσίασης των πληροφοριών, η οποία δεν πρέπει να στηρίζεται σε οποιονδήποτε παράγοντα που σχετίζεται άμεσα ή έμμεσα με την ταυτότητα του μεταφορέα.
2. Ο πωλητής συστήματος οφείλει να μην εμφανίζει, εκ προθέσεως ή εξ αμελείας, ανακριβείς ή παραπλανητικές πληροφορίες.

3. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για την παρουσίαση των δρομολογίων και των ναύλων στην εικόνα του ΗΣΚ, ανακοινώνονται, μετά από σχετική αίτηση, στα ενδιαφερόμενα μέρη.

Άρθρο 5

Εισαγωγή των πληροφοριών

Ο πωλητής του συστήματος δεν προβαίνει σε διακρίσεις μεταξύ των συμμετεχόντων μεταφορέων, όσον αφορά την φροντίδα και την ταχύτητα με την οποία εισάγονται οι πληροφορίες στο σύστημα.

Άρθρο 6

Τέλη

Τα τέλη που χρεώνει ο πωλητής του συστήματος πρέπει να μην περιέχουν διακρίσεις και να είναι ευλόγως ανάλογα με το κόστος της παρεχόμενης υπηρεσίας και, ειδικότερα, πρέπει να είναι τα ίδια για παρεχόμενες υπηρεσίες ίδιου επιπέδου.

Άρθρο 7

Αμοιβαιότητα

1. Οι όροι που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 6 δεν εφαρμόζονται ως προς πωλητή συστήματος στις σχέσεις του με αερομεταφορέα, ο οποίος είναι μητρική εταιρεία που διαθέτει ή ελέγχει άλλο ΗΣΚ, στο μέτρο που το εν λόγω άλλο ΗΣΚ δεν προσφέρει ισότιμη μεταχείριση στις μητρικές εταιρείες του ΗΣΚ που υπόκειται στη εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

2. Ο πωλητής συστήματος που προτίθεται να επικαλεστεί τις διατάξεις της παραγράφου 1 οφείλει να ενημερώσει την Επιτροπή για τις προθέσεις και τους λόγους του τουλάχιστον δεκατέσσερις ημέρες προτού προβεί στην ενέργεια αυτή.

Άρθρο 8

Συμβάσεις για τους συνδρομητές

1. Ο συνδρομητής έχει το δικαίωμα καταγγελίας, χωρίς οικονομικές συνέπειες, της σύμβασης που έχει συνάψει με τον πωλητή ενός συστήματος, κατόπιν προειδοποίησης που δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες και δεν παράγει αποτελέσματα πριν από το τέλος του πρώτου έτους ισχύος της σύμβασης.

2. Ο πωλητής συστήματος ή ο διανομέας δεν μπορεί να απαιτεί από συνδρομητή να συνάψει αποκλειστική σύμβαση και δεν τον εμποδίζει, άμεσα ή έμμεσα, από τη συμμετοχή του ως συνδρομητή ή τη χρήση άλλου ΗΣΚ.

Άρθρο 9

Υποχρεώσεις των μητρικών μεταφορικών εταιρειών

Μια μητρική μεταφορική εταιρεία δεν εξαρτά την χορήγηση προμηθειών ή άλλων κινήτρων στους συνδρομητές, για την πώληση εισιτηρίων που αφορούν τις υπηρεσίες αεροπορικών μεταφορών που παρέχει, από την εκ μέρους των συνδρομητών χρησιμοποίηση του συστήματος ΗΣΚ του οποίου αποτελεί μητρική εταιρεία.

Άρθρο 10

Ανταγωνισμός μεταξύ πωλητών συστημάτων

Ο πωλητής συστημάτων δεν συνάπτει συμφωνίες και δεν συμμετέχει σε εναρμονισμένες πρακτικές με άλλους πωλητές συστημάτων, με στόχο ή αποτέλεσμα τον καταμερισμό της αγοράς.

Άρθρο 11

Η Επιτροπή μπορεί να άρει το ευεργέτημα του παρόντος κανονισμού σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3976/87, όταν διαπιστώνει ότι, σε συγκεκριμένη περίπτωση, η συμφωνία, που απαλλάσσεται βάσει του παρόντος κανονισμού έχει, εντούτοις, ορισμένες επιπτώσεις που δεν συμβιβάζονται με τους όρους του άρθρου 85 παράγραφος 3 ή που απαγορεύονται από το άρθρο 86 της συνθήκης, και ειδικότερα όταν:

- i) η συμφωνία εμποδίζει τη διατήρηση ή την ανάπτυξη αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην αγορά των συστημάτων ηλεκτρονικής κράτησης,
- ii) η συμφωνία περιορίζει τον ανταγωνισμό στην αγορά των αεροπορικών μεταφορών,
- iii) ο πωλητής συστήματος επιβάλλει, άμεσα ή έμμεσα, αδικαιολόγητες τιμές, τέλη ή επιβαρύνσεις, στους συνδρομητές ή στους συμμετέχοντες μεταφορείς,
- iv) μία μητρική μεταφορική εταιρεία που κατέχει δεσπόζουσα θέση στην κοινή αγορά ή σε σημαντικό τμήμα της, αρνείται να συμμετάσχει σε ανταγωνιστικό ΗΣΚ χωρίς αντικειμενική και νόμιμη δικαιολογία τεχνικής ή εμπορικής φύσεως.

Άρθρο 12

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Εφαρμόζεται, με αναδρομική ισχύ, στις συμφωνίες που υφίστανται κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του, από την στιγμή κατά την οποία πληρούνται οι όροι εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

Ο παρών κανονισμός παύει να ισχύει στις 31 Ιανουαρίου 1991.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 26 Ιουλίου 1988.

Για την Επιτροπή
Peter SUTHERLAND
Μέλος της Επιτροπής
